

EDİTÖRDEN

Saygıdeğer Bilim İnsanları, İstanbul Medeniyet Üniversitesi Edebiyat Fakültesinin resmî yayın organı olan Medeniyet Kültürel Araştırmalar Belleteni (MEDBEL) / Bulletin of Medeniyet Cultural Studies'in beşinci sayısını yayımlamanın mutluluğunu yaşıyoruz. Dergimiz, ilk sayısıyla ilim dünyasının ilgisini çekmeyi başarmıştır. Bu çerçevede, ilerleyen dönemde yayınlayacağımız sayılarımızda, gerek alanında önemli eserler kaleme almış tecrübeli akademisyenlerimizin gerekse genç meslektaşlarımızın çalışmalarlarıyla dergimizin ilim dünyasına önemli katkılar sağlamayı hedeflediğini belirtmek isteriz.

Dergimiz birinci sayıdan itibaren ASOS Index, ResearchBib, ROAD indeksler tarafından taranmaya başlanmıştır. Dördüncü sayımızla birlikte MLA International Bibliography indeksi tarafından da taranmaya başlanmıştır. İlerleyen sayılarda mevcut indekslere ek olarak yeni indekslere dâhil olunması planlanmaktadır.

Medeniyet Kültürel Araştırmalar Belleteni (MEDBEL) / Bulletin of Medeniyet Cultural Studies bu sayısında altı tanesi Tarih, iki tanesi Türk Dili ve Edebiyatı, iki tanesi Sanat Tarihi, bir tanesi Japon Dili ve Edebiyatı, olmak üzere on bir makaleye; ayrıca bu sayımızda bir adet kısa rapor ve iki kitap tanıtımına yer vermekteyiz.

Dergide yer alan ilk makale, Ahmet Şefik Şenlik'e ait olup "Almanya'da Yaşayan Türklerde Geleneksel Müziğin Sosyalleştirici Rolü Üzerine: Neustadt Projesi ve Saz-Treff" başlığını taşımaktadır. Şenlik hem öznesi hem nesnesi olmak zorunda olduğu bu çalışmada, 1993-1999 yılları arasında Almanya'nın Mainz kentinde yürütülen Neustadt Projesi şemsiyesi altında faaliyet gösteren SazTreff adlı müzik buluşmalarında bağlama hocalığı boyunca edindiği izlenimlerden bahsetmektedir.

Türk Dili ve Edebiyatı sahasında yazılan ikinci makale, Ahsen Adıbeş'in "Şemseddin Sivâsî'nin "İbretnüma" Mesnevisinde İffet Temsili Olarak Kadın" başlığı adı altında ele alınmıştır. Bu çalışmada geleneksel mesnevilerden hareketle Şemseddin Sivâsî'nin İbretnüma mesnevisinde kadının "iffet" erdemini aktarmasındaki farklılıklar ele alınmış ve kadının konumu hakkındaki bakış açısı tespit edilmiştir.

Tarih alanında ilk makale Şule İyigönül Atasagun' a ait olup "17. Yüzyıl İstanbul Kadınlarının Terekelerine Göre Bir Servet Unsuru Olarak Köle (1656-1676)" başlığını taşımaktadır. Makale, 17. yüzyılın ikinci yarısında İstanbul Suriçi'nde yaşayan kadınların servetlerinde yer alan köle, bir servet unsuru olarak incelenmiştir. Dönem itibariyle İstanbul toplumunda köle kökenliler, köle sahibi olma, köle sahiplerinin cinsiyetleri, köle fiyatları, köle cinsleri ve isimleri, azad olan kölelere dair tespitlerde bulunulmuştur.

Özlem Yılmaz'a ait olan "27 Numaralı Galata Şer'iyye Sicili (H.1013-1014 /M. 1604-1605)" başlıklı makale Tarih alanında dergimizde yer alan ikinci makedir. Zengin arşiv kaynakları içerisinde yer alan şeriye sicillerinin incelenmesiyle sosyal ve kültürel, idarî, hukukî ve iktisadî alanlardaki pek çok bilgiye ulaşabilmektedir. Ayrıca mahkeme kayıtlarının tutulduğu bu siciller şerî ve örfî hukuk konusunda değerlendirme yapılabilecek önemli kaynaklar arasında yer almaktadır. Muhtelif konulardaki bu sicillerin Osmanlı tarihi için mihenk taşı olduğunu söyleyebiliriz. Bu çalışmada 27 numaralı Galata şeriye sicilini tanıtmak amaçlanmıştır. Defterin nasıl incelendiği ve defterin bulunduğu H.1013-1014 (M. 1604-1605) tarihli dönemin sosyo-ekonomik hayatına dair değerlendirmeler yer almaktadır. Defterin incelenmesini kolaylaştırmak adına iki bölüme ayırarak değerlendirmeler yapılmıştır.

Emel Ayhan'a ait olan "1861-1865 Amerikan İç Savaşı'nın Birleşik Krallık Gazetesi The Sun'a Yansımaları" başlıklı makale Tarih alanında dergimizde yer alan üçüncü makedir. Çalışmada Birleşik Krallık'a ait The Sun gazetesinde yayımlanan Amerikan İç Savaşı haberlerine yer verilmiştir. Bu haberler doğrultusunda Amerikan İç Savaşı incelenmiştir. Bu savaşın "The Sun" gazetesine nasıl yansdığı tespit edilmeye çalışılmıştır.

"Medâris-i İlmiye Nizamnamesi Sonrasında Osmanlı Taşrasında Medrese Kurma Teşebbüsleri (1910-1914)" başlıklı makale Hasan Şahintürk tarafından kaleme alınmıştır. 1910 Medâris-i İlmiye Nizamnamesi'nden 1914 İslah-ı Medâris Nizamnamesi'ne kadar geçen dört yıllık süreçte, Osmanlı taşrasında asr-ı hazıra uygun, programında fûn-ü cedide derslerini barındırır şekilde kurulması amaçlanan medreseler hakkında bilgi verilmiştir. Bu çalışma dergimizin Tarih alanında dördüncü makalesi olarak yer almıştır.

Tarih sahasında yazılan beşinci makale, Şahin Sert' ait olup "Diyarbakir Gazetesine Göre Islahhanenin Kuruluşu ve Ekonomik Anlamda Vilayete Yansımaları (1869-1870)" başlığını taşımaktadır. Bu araştırmada Diyarbakır'da zanaat ve ziraatin gelişmesine katkı sağlayan kuruluşlardan biri olan Diyarbakır Islahhanesinin kuruluş süreci ve bunun ekonomik anlamda Diyarbakır'a yansımalarının nasıl olduğu yerel bir gazete olan Diyarbakir Gazetesinin bakış açısıyla anlatılmıştır.

Tarih alanında altıncı ve son makale "14. Yüzyılın Son Çeyreğinde Moğolistan'daki Siyasi Durum ve Bu Durumun Timurlu-Ming İlişkilerine Etkisi The" başlığını taşımaktadır. Nureddin İzbasar çalışmasında söz konusu ilişkileri dönemin Moğol, Çin ve Timurlu dönemi ana kaynaklarına yansıyan şekilde ele alarak literatüre yeni bir bakış açısı kazandırmayı hedeflemektedir.

Dergide yer alan Sanat Tarihi alanındaki ilk makale, Berna Yıldırım Ateş'e ait olup "Orta Çağ Avrupa'sında Hıristiyan Törenlerinde Kullanılan Taşınabilir Kutsal Su Kabı ve Serpme Üzerine Genel Bir Bakış" başlığını taşımaktadır. Bu çalışmada, Hıristiyan liturjisinde büyük bir öneme sahip olan kutsal su kabı ve birlikte kullanılan serpme objesinin, tarihsel süreç içerisindeki uğradığı değişimler ve bu değişimin sonucunda edindiği yer üzerine kapsamlı bir araştırma yapılmıştır.

Sanat Tarihi alanındaki ikinci makale "Kırkpınar Yağlı Güreş Festivali Temalı Filatelik Tasarımlar Üzerine Bir Değerlendirme" başlığını taşımaktadır. Serkan Aycil tarafından kaleme alınan araştırmada, geleneksel sporlar içerisindeki yerini kendine özgü ayrımlarla belirleyen Kırkpınar Yağlı Güreş Festivali'nin oyun türü yönünden oldukça zengin bir çeşitlilik sunduğu görülmekle birlikte hem pullarda hem de filatelik zarflarda aynı pozisyonların tekrarı biçiminde devam eden bir kurguya yer verildiği görülmektedir. Bunun yanı sıra Kırkpınar'ın karakteristik özellikleri arasında bulunan Kırkpınar ağası ve zurnacı figürleri ile altın kemer objesinin de mevcut tasarımlarda yer almadığı fark edilmiştir. Sonuç olarak, çalışma sayısının azlığı ve birbiri ardına sıralanan tekrarlarla birlikte kompozisyonlardaki nitelik ve özgünlük anlayışının bozulduğu çıkarımında bulunulmuştur.

Japon Dili ve Edebiyatı alanında dergimizde yer alan makale "Japon Dilinde Kültürel Bir Öge Olarak "Aimai" (Belirsizlik) İfadeleri ve "Chotto" başlığını taşımaktadır. Şeyda Nur Yıldız Çolaker tarafından hazırlanan makale, hedef dili Japonca olan öğrenciler için dilbilgisine ek olarak Japon dilindeki kültürel arka planın öğretilmesi ve öğrenilmesi zorunlu üzerinde durulmuştur. Bu zorunluluk diğer dillerde olduğu gibi Japon dilinde de bulunan belirsizlik ifadelerinin anlam ve kullanımı açısından doğru kavranabilmesi için de geçerlidir. Yazar Japon Dilinde Kültürel Bir Öge Olarak "Aimai" (Belirsizlik) İfadeleri ve "Chotto" ayrıntılı şekilde ele alıp incelemiştir.

İstanbul Medeniyet Üniversitesi Edebiyat Fakültesi tarafından Ziraat Bankası Kütüphanesinde 04.05.2023 tarihinde gerçekleşen "İstanbul Depremler Tarihi" başlıklı panel, Prof. Dr. Recep Karacakaya moderatörlüğünde gerçekleştirilmiştir. Marmara Üniversitesi Tarih Bölümü öğretim üyelerinden Prof. Dr. Vahdettin Engin ve İMU Tarih Bölümünden Dr. Öğr. Üyesi Fatih Gürcan konuşmacı olarak programda yer almışlardır. İlgili panel, Kısa Rapor çalışmasıyla Fatih Gürcan tarafından hazırlanmış ve dergimizde yayınlanmıştır.

Dergimizin bu sayısı ayrıca iki kitap tanıtımına da yer vermektedir. Zeki Taştan ve Ali Sait Yağar editörlüğünde hazırlanan "Şiirimizin Kadın Kahramanları" başlıklı kitap Büşra Okutan'ın tanıtım yazısı ile sunulmuştur. İkinci kitap tanıtımı Abidin Karasu tarafından hazırlanan "Georgi Pulevski'nin Makedonca-Arnavutça-Türkçe Sözlüğü (İnceleme-Metin-Dizin-Tıpkıbasım)" başlıklı eseriyle ilgilidir. Eser Emre Özkurt'un kitap tanıtım yazısıyla okuyuculara tanıtılmıştır.

Dergimizin beşinci sayısına çalışmalarını gönderen değerli yazarlarımıza, hazırlanmasında emeği geçen yayın kurulu üyeleri ile alan editörlerine ve kıymetli vakitlerini ayırarak makaleleri değerlendiren hakemlerimize teşekkür ediyoruz. Sözlerimi, dergimizin sonraki sayılarında aydınlatıcı, ilgi çekici, bilime katkı sağlayan makalelerle bir adım daha ileri giderek yayın hayatını sürdüreceğini belirterek sonlandırmak isterim.

Dr. Öğr. Üyesi Abidin KARASU

Editör